24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6564 — 9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1907 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՐԷՃԷՊ 1325 — 22 AOUT 1907 — 24me année № 6564

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	40 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	25 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԳԱՒԱՌԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ԿԱԶՄԱԿԱՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Մեր ծնողքները ներկայիս մէջ ամէն ժամանակէ աւելի տաք վերաբերում մը ունին դէպի կրթական հարցը և կը ջանան ըստ կարելւոյն բաւոյք դաստիարակութեամբ մը օժտել իրենց զաւակները. սակայն ցաւով կը դիտուի որ ազգ. վարժարանները տիպար հաստատութիւններ ըլլալէ և կրթասէրներու ակնկալութիւնները իրականացնելէ հեռի են. Օտար վարժարանները միշտ ունին հայ աշակերտներու առուար թիւ մը, որ չէ կրցած իր ուսման ծախսը յագեցնել տոմիկ վարժարաններուն ծոցը և ստիպուած է եղեր դիմել օտար հաստատութիւններուն. մեր թերթերուն մէջ անպակաս են հրատարակութիւններ, որոնք կը պախարակեն անկարող ուսուցիչներու ընթացքները. մեզ համար դժուարագոյն չէ այս, քանի որ դեռ վարժապետանոցներ չեն հաստատուած՝ ոչ երբեք կարելի պիտի ըլլայ գտնել մեծ թուով կարող ուսուցիչներ: Ոչ նուազ կը պախարակուի նաեւ գործէ չհակցող աղաներու՝ կրթական կարգադրութիւններու խառնուելով դպրոցական ծրագիր, կարգ ու կանոն, ըստ կամս անօրինելը. այս կամայականութիւններուն չափ պիտի դնէ՞ վերակազմուելիք կազմական և ներքին Կանոնագիրը, որուն երեւելուն կը սպասենք անհամբեր: Այս առթիւ հիմնուելով փորձառութեան վրայ և ի նկատի առնելով ինչ ինչ բարեկարգ վարժարաններու ներքին կանոնագիրը, հետեւեալ դիտողութիւնները կը յանձնենք Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ և անոր Սրբազան Նախագահին ուշադրութեան:

1893ի Կազմ. Կանոնագիրը անջատ մասերու բաժնուած չէ. եթէ անջատ գլուխ մը կազմուի գիւղական վարժարանների կազմակերպութեան համար, տարրական, բարձրագոյն նախակրթարաններու և ուսուցիչներու վերաբերեալ յօդուածները որոշուին իրարմէ, յանձնարկի պատասխանի թիւր ըմբռնումները և սխալ մեկնութիւնները տեղի չպիտի ունենան: Ցաւալի է որ ազգ. վարժարանները մեծ մասամբ տարրական նախակրթարաններ են միայն. բարձրագոյն նախակրթարաններ համեմատաբար սակաւաթիւ են և միջնակարգ վարժարաններու գաղափարը դեռ նոր կ'արթննայ: Նոր Կազմ. Կանոնագիրը եթէ մասնաւոր խնամով սահմանէ բէալական (6 դասարանով) վարժարաններու և մանաւանդ բարձ. նախակրթարաններու կազմակերպութիւնը, չատ մը Թաղ. Խորհուրդներ պիտի չնայեն նման հաստատութիւններ ունենալ իրենց կեդրոնին մէջ. Օրինակ առնենք օտարներէն, որոնք գրեթէ ամէն կարեւոր կեդրոնի մէջ հաստատած են ֆրէբրական կամ միթոնարական գոլէժներ:

Յօդ. Ա. (93ի Կազմ. Կան.). — Այս մասին մէջ ֆիզիքական դասախօսութիւնը յիշուած է, սակայն որոշակի ցոյց արուած չէն այն միջոցները որոնք կը նպաստեն մարմնական այժերու զարգացման. դպրոցական պտոյտներու և զօսանքներու համար մասնաւոր ժամանակ նշանակելու է Ներքին Կանոնագիրը, որպէսզի հետեւ. չատ տեղեր Թաղականները խաղը անպատշաճ բան մը և պտոյտ երթալը աւելորդ ժամավաճառութիւն կը համարին:

Յօդ. Թ. — Տարրական նախակրթարանները՝ տարրական, միջին և բարձրագոյն անուններով երեք դասընթացքներու բաժնելու գիտնական դրութիւնը օրինակելի բան մը չէ. այժմ նոյն իսկ դասագիրքերու հեղինակները բարձրագոյն դասընթացքը (11—13 տարեկան) կը չփոթեն բարձ. նախակրթարաններու չրջանին հետ (13—15 տարեկան):

Համակեդրոն դրութիւնը, զոր մեր վարժարաններուն համար պարտաւորիչ կը ներկայացնէ այս յօդուածին երկրորդ մասը, հետեւեալ կարեւոր պատճառներով արտաքսուած է դերմանական, դանիական և զուիցերական վարժարաններէն, որոնք ֆրանսական նախակրթարաններէն աւելի զարգացած են. — 1. Եթէ դասընթացքներու մէջ (6 տարի) յաջորդաբար միւնոյն նիւթերը ընդարձակելով կրկնելը կը ձանձրացնէ աշակերտը, մինչդեռ մանկավարժութիւնը կը պահանջէ ուսումը սիրելի ընել աշակերտին: — 2. Առաջին տարէին աշակերտները կը պարտաւորին ուսանիլ հոմանօտակի բոլոր այն գիտութիւնները, որոնք պիտի դասաւանդուին վերջին դասարանին մէջ. այսպէսով ստորին դասարաններուն դասացուցակը չատ այլապէս կ'ըլլայ: — 3. Շատ գիտութիւններու համար այս մէթոտը անգործադրելի է, ինչպէս կրօնի և մանաւանդ թուաբանութեան համար:

Լաւագոյն է ընդունիլ գերմանական դրութիւնը, այսինքն յանձնարարել որ ուսուցիչը դասաւանդուած նիւթը նոյնութեամբ կրկնէ՝ երբ պէտք տեսնէ, իսկ ընդլայնելով կրկնէ միայն առաւաւելն երկու անգամ(*):

Յօդ. ԺԸ.—Մասնաւորապէս նրանց կազմակերպութեան համար անհրաժեշտ է որոշ գումար մը նշանակել. $^1/_2$% դպրոցական պիւտճէին կը կարծենք թէ չարմար է: Այս գումարին կէսը կը յատկացուի աշակերտներուն և միւս կէսը ուսուցիչներուն համար չարմար գրքեր գնելու: (Գրքերու ընտրութիւնը կ'ընէ Ուսուցչական Մասնաժողովը):

Յօդ. Ի.—Տարրական նախակրթարաններու մէջ յաճախ կը պաշտօնավարեն մասնագէտներ, որոնք այժ կուտան միայն մէկ ճիւղի և կը չգացնեն միւսները. այս պէտքումը մասնաւոր ընդ. յօդուած մը զետեղելու է կազմ. կանոնագրին մէջ:

ԻԲ. ԻԳ. ԻԴ. յօդուածները կը պարզեն տեսուչներուն պաշտօնը, զոր չատ թերի կերպով սահմանուած կը գտնենք. մեր կազմ. կանոնագրին նշանակած տեսչութիւնը անուանական պաշտօն մըն է: Տեսուչը պէտք է ձայն ունենայ ո՛չ միայն օգնական ուսուցիչներու ընտրութեան ժամանակ (յօդ. ԽԱ.), այլ բոլոր ուսուցիչներուն առհասարակ: Նմանապէս տեսուչին գիտութեամբ և հաւանութեամբ պէտք է որ վարձատրուին կամ պաշտօնէ արձակուին վարժարանին պաշտօնեաները, քանի որ տեսուչը իր պաշտօնին բերումով մօտէն գիտէ թէ ո՞ր ուսուցիչները խղճամիտ են և ո՞րոնք ոչ:

ԻԵ. յօդուածը որ հաւանականաբար Ներքին Կանոնագրին մասը պիտի կազմէ, չատ թերի և անորոշ է: — 1. $1^1/_2$ ժամու հանգստեան միջոցը անբաւական է. ամառը դրնէ 2 ժամ ըլլալու է: — 2. Օրուան վեց դասերը պէտք է համապատասխանեն մօտաւորապէս եւ. հետեւեալ ժամերուն. ձմեռը 8-12 առաւօտուն և 2-4 իրիկունը, ամառը 7-11 առաւօտուն և 2-4 իրիկունը: — 3. Դասերու տեւողութեան համար նշանակուած կը դանենք 1, $^3/_4$, $^1/_2$ ժամ, առանց ուրիշ բացատրութեան: Տարրական նախակրթարաններու սաորին դասարաններուն համար 40 վայրկ. դաս և 20 վայրկ. դադար, իսկ վերին դասարաններուն համար 45 վայրկ. դաս և 15 վայրկ. դադար՝ ըստ մեզ յարմարագոյնն է: Ամբողջ ժամ տեւող դասաւանդութիւնը միայն բարձր. նախակրթարաններու վերին երկու կամ երեք դասարաններուն համար կարելի է ընդունիլ, պայմանաւ որ օրուան մէջ 5 դասաժամէ միայն ըլլան:

Յօդ. ԻԶ.— Մեծ արձակուրդը ամէն տեղ երկու ամիս կը տեւէ արդէն, և վարժարանները փակ կը մնան Զատկի և Մենդեան ամբողջ չաբաթը:

Յօդ. ԻԷ.— Լաւագոյն է Ուսումն. Տարւոյն վերջը կատարել բոլոր քննութիւնները (ինչպէս կ'ըլլայ արդէն գրեթէ ամէն տեղ): Ներքին Կանոնագիրը պէտք է պարունակէ աւելի մանրամասնուած կանոններ այս մասին: Ի նկատ առնելու է որ, մէկ չաբաթէն աւելի երկար տեւող քննութիւնները աւելորդ տաղտուկ և ժամավաճառութիւն են աշակերտներուն համար.— 2. Քննութեանց ժամանակ հարցումները պէտք է որ ուղղուին ուսուցչին կողմէ և ոչ օտարներէ:

Շատ մանկավարժներ քննութիւնները աւելորդ բան մը կը նկատեն. եթէ երբեք մեր վարժարանները եւրոպական վարժարաններուն նման համայնքին անկախ հաստատութիւններ ըլլային, այն ժամանակ կրնայինք ձեւական բան մը ընել քննութիւնները, սակայն քանի որ առայժմ ամէն կրթական կարգադրութեան մէջ համայնքը գործօն մասնակցութիւն մը ունի, քննութիւններուն սովորական դասերէն քիչ մը աւելի տեւելը (1 կամ $1^1/_4$ ժ. և ոչ աւելի) հարկաւոր է:

Յօդ. ԻԸ. Լ.— Վիլայական տանուլու համար Բնիկ Ցանձնաժողովին ներկայանալ և մրցանակ առնելու համար նոր մրցում անցքերը աւելորդ է: Ուսուցչ. ժողովը երեւ պարգեւներուն ալ գեղեցիկ ձայն պէտք է ունենայ: Նմանապէս աշակերտներուն ամբողջ ուսումն. տարւոյն (ինչպէս ունեցած աշխատութիւնը մոռնալ, նոր քննութեանց արդիւնքին համաձայն մրցանակ ու վկայական տալը և քննութեանց նիշերուն մեծ կարեւորութիւն ընծայելը կը մղէ աշակերտները ծուլութեամբ անցքնելու ամբողջ ուսումն. տարեշրջանը և աշխատելու միայն քննութեանց միջոցին:

Յօդ. ԼԱ. ԼԲ. ԼԳ.— Վիլայեալ ուսուցիչներու դրութիւնը պիտի կարգադրեր ազգ. վարժարաններէն արտաքսել անկարող ուսուցիչներու խումբը, եթէ սակայն զեղծանող կրթական Քնիչ յանձնախումբեր չգային նոր դիւրութեամբ մըն ալ օժտելու զայն: Թէ՛ օրաթերթերու մէջ հրատարակուածներէն և թէ՛ բերանացի պատմուածքներէն կը հասկցուի որ ուսուցչ. վկայականներ յաճախ կը արուին ոչ թէ արժանաւորներուն, այլ բարեկամներու և քծնողներու: Այս զեղծման առթիւը կարելի է մասամբ հեռեւեալ կերպով առնել.— 1. Քնիչ Ցանձնաժողովոյ անդամներուն անունները պէտք է հրատարակուին յաւարտ ուսուցչ. քննութեանց: — 2. Գրաւոր քննութիւններուն աւելի եւս ոյժ տալ պէտք է. ուսուցչ. թեկնածուներուն գրաւոր կերպով ներկայացուցած պատասխանները պէտք է քննիչներուն ներկայացնել թիւերով, միայն առանց անուան յիշատակութեան:

Երկու տարի օգնական ուսուցչութիւն ընելը չի բաւեր դասատիրակ-ուսուցչի վկայական ստանալու համար. միայն միջնակարգ վարժարաններէ վկայականներուն կարելի է տալ սոյն վկայականը 2 տարիէն, իսկ նախակրթարաններու ընթացաւարտները առնուազն 4-5 տարի պէտք է ծառայեն իբր օգնական-ուսուցիչ:

ԼԷ.— Հոգաբարձութիւններու ջնջուիլը յարմար է ամէն կերպով:

ԼԹ.— Թաղական Խորհուրդներուն այսպէս այլազան գործեր յանձնելը չատ անգամ անպատեհութիւններու առիթ տուած է: Ի նկատ առնելու է սա պարագան թէ համայնքը Թաղ. Խորհուրդ անուն տակ աւելի նիւթական մասակարարութիւնէ հանդիպող անհատներ կ'ըմբռնէ և՝ ըստ այնմ կ'ընէ իր ընտրութիւնը: Լաւագոյն է կեդր. Վարժարանին համար ընդունուած սովորութեան համաձայն, երկու մասի բաժնել բոլոր Թաղական Խորհուրդները, նիւթական մասակարարութեամբ զբաղողները ընդհատելով ուսումն. կարգադրութիւններով զբաղողներէն:

Օ. Տ. Պ.

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Սամսուն՝ Մերրի մէջ.— Զաւրի խնդիրը.— Երբական գործին ապագան:

*Բերրի ամառնային օդը բաւական տաք է. բայց ո՛չ քաղամարոն քաղաքներու օդին պէս ապականուած: Մաքուր կլիմային յաճախ զգալի ջերմութեան գլխաւոր պատճառն է հորիզոնին նեղութիւնը: Գեղը, պարտէզները և այգիները կը բարեխառնեն տօթագին ժամանցները: Գեղեցիկը՝ վերէն վար՝ լերկ է սակայն. գեղեցիկ թթաստան մը թէ՛ զով ձեմելավայր մը պիտի ըլլար և թէ հասոյթի անսպառ աղբիւր մը. Դարնան ընթացքին, առատ ձուկ հայթայթելէ յետոյ, գեղը՝ առտու իրիկուն իր գրկին մէջ կ'օրօրէ լոզացողներու բազմութիւն մը, բազմակամ կամ ո՛չ: Ադրին, Թուրի պարտէզներու, աւելի չաւոր են՝ իգական սեռէ զբօսաշրջիկներ կամ բանուորուհիներ: Թուրը, որուն ատենն անցնելու վրայ է, առատ էր այս տարի, և ամիսներով չատ մը ընտանիքներու օրուան սնունդը կազմեց: Զօրցուած Թուրը պիտի գործածուի ապա ռուպի, ռօֆիկի և մանաւանդ օդի հանելու: Ցաջորդաբար սկսած են երեւիլ ուրիշ մասղներ ալ. տանձը դեռ չէ՛ առատացած. տարապայման կ'ըլլայ այս վերջնոյն ամսութիւնը (6 օխան 1 ղրշ.): Խաղողը նշան ինկած է. քիչ առնէն կը հանի, և կը սկսի ագիի կեանքը:

*** Տեղագրական և այլ յօդուածներով, Բերրիի կեանքն օր. բարքը բաւական ծանօթացուցած ենք Արեւելքի ընթերցողներուն. յառաջիկայ չաբք մը յօդուածներէ կազմուելիք ուսումնասիրութեան մը վերապահելով այդ գլխաւոր գիծերուն մանրամասնութիւնը, հիմա չեշանք ջուրի խնդիրը, որ՝ ինչպէս չատ մը տեղերու, Բերրիի մէջ ալ իր աւագ կարեւորութիւնն ունի:

Բերրի ջրազուրկ տեղ մը չէ. առջեւէն և չատ մօտէն կ'անցնի մեծկակ գետը որուն ջուրը, չատ թեթեւ ծախքով մը, կրնայ բաւական չրջակայ արտերուն մէջ, ասանապատկելով անոր հասոյթը: Խմելու ջուրին գալով, քաղաքը նստած է երկու բլուրներու կուչտին. մօտ ու հեռու՝ աւելի բարձր լեռներ ալ կան. հետեւաբար, Բերրիի յատակը ջրառատ է. չատ հեղ, առանց փորելու, ինքնին ջուրեր կը ծորին ասդին անդին, առներու մէջ իսկ. ո՛չ ոք կը նախանձեռնէ աղբիւրներ ձեռք բերել: Եթէ ուզուի, գրեթէ ամէն տան մէջ ջրհորներ կրնան բացուիլ, և առուներէ չատերուն մօտ կամ մէջն իսկ՝ մաքուր ջուրի աղբիւրներ: Եւ սակայն քնակչութիւնը կը չարունակէ խմել «Կամար»ի միակ աղբիւրէն, որ թէ՛ նուազ կուգայ ամէնուն և թէ ջրուղիներուն վրան բաց ըլլալով, ծնունդ կ'առնէն փոխանցիկ հիւանդութիւններ: Իսկ լուացքի համար, անագին դժուարութիւններով կը սպասուին փոխադրուիլ գետեղը կամ պարտէզի աղբիւրները: Մինչդեռ չատ դիւրատար նախաձեռնութիւն մը կրնայ լուծել Բերրիի ջուրի խնդիրը:

*** Դպրոցական արձակուրդի մէջ ենք: Ամէն դպրոց կը ծրագրէ իր եկող տարեշրջանը և պիւտճէն, կ'որոշէ ուսուցիչները ևն.: Բերրիի վարժարանաց պիւտճէն դեռ մաքլիւցած չէ, նպաստաղներէ դեռ լուր մը առնուած չըլլալով. ուստի անորոշ է կրթ. դործին ապագան: Արդէն անցեալ տարեշրջանը փակուեցաւ պարտքով, զոր մեծ ճիգերով հազիւ հնար եղաւ 15 օսկիի իջեցնել: Ատենին, մեր կարծիքները յայտնած ենք արդէն՝ նիւթական և ուսումնական հանգամանքներուն վրայ այս փոքրիկ դպրոցներուն, որոնք մեծ մասգաղումներու առարկայ կը դառնան միշտ: Ամէն բանէ առաջ, բարեացակամ իրարանակցողութեան պէտքը կա՛յ ու կը մնայ:

Բերրի — ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

ԹԱԲԱԹ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

Իր հաստատութիւնը.— Ե՞րբ կը սկսէր.— Շաբաթի լոյսը.— Երեսուն և երկու արվեստաւորութիւնները:

Ա.

Այս անունը (sabbat) որ եբրայեցերէն հանգիստ կը նշանակէ, կը տրուի չաբաթուան եօթներորդ օրուան և կը համապատասխանէ մեր շաբաթին: «Մի գործեսցես ի նմա զամենայն գործք քո»: Մովսէսի այս խօսքերը անսպառ վիճաբանութիւններու նիւթ և մանրախոյզ կանոնադրութեան մը պատճառ եղած էին: Կարելի է, կ'ըսէին, ինչ ինչ գործեր ընել, զոր օրինակ, լուացուիլ, քալել, ուտել: Եւ սակայն յաճախ սա հարցումը կ'ընէին թէ ինչ բան արտօնուած և ինչ բան արգիլուած է. որ սահմանին մէջ պէտք է կանգ առնել: Այս հարցը արդարեւ ո՞րքան որ ծանր էր, այնքան աւելի Հրեաները կը ջանային չաբաթի հաստատութիւնը Մովսէսէն ալ վեր բարձրացնել: «Թլփատութիւնը և չաբաթը օրէնքէն առաջ գոյ էին», կ'ըսէ ռաբբի Յուդան: «Մարդկութեան երգերէն առաջինը չաբաթի երգ մը եղաւ և երգուեցաւ Ադամէն, եօթներորդ օրուան սկիզբը, երբ իր մեղքերը ներուեցան»: Այս Սաղմոսը կամ երգը պահուած էր և կը կազմէր հաւաքածային 92րդ գլուխը: 92րդ Սաղմոսին թարգմանը հետեւեալ բառերը ունէր. «Ինչ սքեղծեց Աստուած առաջին օրը. երկինքը և երկիրը. երկրորդ օրը... եօթներորդ օրը, —չաբաթը: Աստուած այս օրը չաբթուան միւս օրերուն պէս գործ գործելու համար չէ ստեղծած: Ահա ինչո՛ւ համար ըսուած չէ թէ այսպէս եղաւ իրիկունը, առաւօտը, եօթներորդ օրը»: Կարելի չէ արդարեւ որոշ կերպով գիտնալ թէ ե՞րբ կը սկսէր չաբաթը: Ոմանք թէեւ կ'ուզեն ուրբաթի և չաբաթի գիշերուան միջեւ առաջին անգամ տեսնուած լոյսերէն որոշել չաբաթին սկսումը, սակայն ա՛յս ալ միշտ ենթադրութիւն է և ենթադրութիւն պիտի մնայ: Ուրբաթի և չաբաթի միջեւ եղած այս անորոշ վայրկեանին Հազզանը գիւղի աուներէն մէկին տանիքին վրայ կ'ելլէր և վեց անգամ կը հնչեցնէր Սինակոկի դարանին մէջ պահուած այն փողը, որու մասին խօսած էինք արդէն: Առաջին հնչումին՝ դաշտի գործերը կը դադրէին, երկրորդին՝ քաղաքինները, իսկ երրորդին կը վառէին շաբաթի լոյսը:

Մենք չենք գիտեր թէ ի՞նչ նպատակս Հազզանը (Hazzan) փողին վերջի երեք հարուածները կը հնչեցնէր: Երբ Յիսուս իր ուսուցչութիւնին մէջ կ'ըսէ թէ «Զոր(¹) ասեմ ձեզ ի խաւարի ասացէք ի լոյս և զոր լսէք յականջէ՝ քարոզեցէք ի վերայ տանեացց», ակնարկութիւն կ'ընէ դպիրներու և հազզաններու սովորութեան, որոնցմէ առաջինները իրենց էնկարեւոր պատուէրները իրենց աշակերտներուն ականջին կը փսփսային, իսկ երկրորդները տանիքներու վրայ փողով յայտարարութիւններ կ'ընէին: Արդարեւ Պաղեստինի մէջ տուները չատ ցած էին, հետեւաբար իբրեւ բեմի մը բարձունքէն դիւրին էր տանիքներու վրայէն խմբուած բազմութեան խօսիլ: Շաբաթի լոյսը վառելը կատարուելիք պարտականութիւններէն առաջինն էր: «Այրերը և կիները իրենց տան մէջ չաբաթ երեկոյ փութիւնամբ լոյս մը կը վառէին», կ'ըսէ հին պատմիչներէն մէկը: Ուրբաթ երեկոյ ճրագալոյց կը կոչուէր. Նոր Կտակարանի մէջ սա խօսքերը կը կարդանք. «Եւ օրն էր ուրբաթ և չաբաթ լուսանայր(²)»: Ուրբաթ օրը պէտք եղած կերակուրները կը պատրաստէին. այս օրը պատրաստութիւն կը կոչուէր: Լոյսը վառէլէն յետոյ տեղան նստելով ճաշ մը կ'ըսէին, ուր կը գտնուէին գինի և համեմանքներ: Լոյսին, գինիին և համեմանքներուն վրայ օրհնութեան բանաձեւ մը կ'ըսէին: Շաբաթ օրը Սինակոկի մէջ կատարուած առաւօտեան աղօթքներէն առաջ ոչ ոք կը ճաշէր: Այս մանրամասնութիւնները մեզի կը բացատրեն չաբաթ օր մը Յիսուսի աշակերտներուն անօթութիւնը(³): Առաւօտուն ամէն ոք Սինակոկ կ'երթար: Մենք գիտենք թէ առաջին քրիստոնեաներն ալ նոյնպէս իրենց պաշտամունքը արշալոյսին կը կատարէին:

Այժմ ջանանք գաղափար մը տալ այն անհաւասարի սովորութիւններուն վրայ, որոնց հետ կանոնադրուած էր չաբաթը օրէնքի վարդապետներուն կողմէ: Միշնայի ամբողջ մէկ ճառը այս մասին նուիրուած է: Արդարեւ պէտք էր գիտնալ թէ ի՞նչ բան արտօնուած և ի՞նչ բան արգիլուած էր կրօնական տեսակէտով: Հնգամատեանի պատուէրները ուշադրութեամբ ուսումնասիրուած և մեկնուած էին(⁴): Օրէնքի վարդապետները անդուլ լաւ պիտի ճանչնային արգիլուած և հրամայուած բաները: Կրօնապէս արգիլուած գործերուն բառամթերքը մէկտեղ կը բերենք, այնպէս ինչպէս որ կը գտնենք Schabbathի ճառին մէջ. 1. ցանել, 2. հերկել, 3. հնձել, 4. որայ կապել, 5. կալ ընել, 6. ցօրենը հոսել, 7. մաքրել, 8. աղալ, 9. մաղել, 10. խմորել, 11. եփել, 12. բուրդ խուզել, 13. լուացք ընել, 14. գզել, 15. ներկել, 16. մանել, 17. հիւսել, 18. գուլպայի ծակերը գոցել, 19.

(¹) Մատթ. ժ. 20.
(²) Ղուկ. ԻԳ. 54.
(³) Մատթ. ԺԲ. 12 և շար.
(⁴) Ելից Ի. 8—11. ԻԳ. 12. ԼԱ. 12—17.

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՎԵՐԹՍԸՆԸ — 134 —

ՋԱՆԻԷԼ ԼԷՋԻԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐԲՈՐԴ ՄԱՍ

ՏԻԿԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Ժ.

ԴԺՈՒԱՐԻՆ ՀԵՏՔ ՄԸ

Սօլանժ իր սենեկապանուհիին ըսաւ.

—Դոյլերը առնելով կայարանէն, կառքին վրայ բեռցնել կուտաք ու Հօղ Ծառուդին կ'երթաք. հանկէ հեռաձայնով ժամանումս կը հաղորդէք Լուվէթ... Ծնողքս դղեակը կը գտնուին արդէն: Մարքիզուհիին կ'ըսէք թէ լաւ եմ ու վաղը պիտի երթամ տեսնեմ զինքը:

—Տիկին կոմսուհին իր բնակարանը չպիտի՞ երթայ:

—Ոչ անմիջապէս:

—Տիկին կոմսուհին չատ պիտի յոգնի:

—Բայց ո՛չ: Ննջարան-վակոնին մէջ լաւ քուն մը քաշեցի, հաւատաց մանկարդ կինը, տաքլով:

—Ո՞ր ժամուն պատրաստ ըլլալու է տիկինին ճաշը:

—Ժամը մէկին, պատասխանեց Սօլանժ, կարելի եղածին չափ ուշ ձգելով ճաշը, ատեն չտեսնելու համար:

Կայարանին խոշոր ժամացոյցը ինը ցոյց կուտայ:

Ո՛վ գիտէ, Թերեւս իր տղան համաւրած պիտի ըլլար, երբ կէս օրուան ճաշին դառնար իր բնակարանը:

Սիրտը խայտաց, երբ այդ մտածումն ունեցաւ:

Ու խոյացաւ դէպի առաջ:

—Տիկին կոմսուհին գէթ վարձու կառք մըն ալ չուզեր:

Սօլանժ գլուխը ցնցեց:

Օր. Լէօնի, սենեկապանուհին, աչքով կը հետեւէր մանկամարդ կնոջ:

—Վախցաւ որ հացէն կ'իմանամ... Բայց կրնար կեղծ հացէ մը ըսել... Մեղք որ ինծի չի վստահիր... Ես իրմէ աւելի դիւրաւ պիտի ելլեմ գործին մէջ: Վրայէն կը հասկցուի թէ քալելու վարժուած կին մը չէ: Իր փէշը վեր առնելու կերպն ալ չի գիտեր:

Ուստի Օր. Լէօնի ցաւած սրտով ներս մտաւ գոյքերու սրահէն:

Սենեկապանուհին տարտամ անձնուրութիւն մը կը զգար իր տիրուհիին նը-կատմամբ և պատրաստ էր ծառայելու ամէնէն փափուկ սիրային կնճիռներուն մէջ: Բայց քէն պահած էր կոմսուհիին դէմ՝ այդ մասին զինքը փորձած չըլլալուն համար:

Սօլանժ, որ արդարեւ մէկ կողմէն վեր առած էր գորշ ու ճերմակ փոքր քառակուսիներ ունեցող անգլիական չբվիոթէ փէշը, զառիթափին վրայ կեցած կառքերուն կը հետեւէր:

Հակառակ իր խօլ աճապարանքին, դեսպանուհին չէր կրնար որոշում մը տալ՝ այն նողկալի կառքերէն մէկուն մէջ նստելու, որոնք կայարաններուն չըրջակայքը կը գտնուին:

Դիպուածաւ, օթօմոպիլ գոց կառք մը, որ ճամբորդներ տարած էր, եւ կը գտնար պարապ: Այդ կառքը նստաւ կոմսուհին:

Քառորդ ժամ մը յետոյ Սօլանժ վար կ'իջնէր Սէն-Ժերմէն ծառուղիի տան առջեւ, զոր իրեն նկարագրած էր կարմիր դաստով մարդը:

Մանկամարդ կինը լաւ կը ճանչնար այդ հին բնակարանը, որ հաշմանդամ երեւոյթ մը ունէր ծառուղիին կտրուելովը: Բայց տանտէրը իր յամառութեամբ վար չէր առներ այդ խարխուլ ու ծռած չէնքը, որ չեղակի պարտէզ մը ունէր և յաւիտենական նախատինք մըն էր շուրջի չէնքերու գեղեցիկ ճակատներուն համար:

Տունը ա՛լ աւելի կքած ըլլալու էր Սօլանժի առաջին այցելութենէն է վեր, քանի որ աւելի ազեղցնելու համար այդ չէնքը, չափազանց խոշոր գերաններ դրուած էին անպատուհան պատերու դէմ և. կը թուէին ամրացնել ուզը:

Ցիշողութեան մէկ խաղովը՝ Սօլանժ հինգ տարի առաջուան այցելութիւնը յիշեց, որ անգուտ նուաստացում մը եղած էր իրեն համար:

Արեան ալիք մը խուժեց այտերուն ու ականջներուն վրայ:

Նայուածքով լափեց չէնքին ճակատը:

Թերեւս իր զաւակը այդ չէնքին մէջ գտնուէր: Եթէ պատուհաններէն մէկուն մէջ տեսնէր զանի, պիտի ճանչնար... Այո՛, չպիտի սխալէր:

Մանկական ոչ մէկ դէմք չէր տեսնուեր պատուհաններուն ետեւ, մեծ մասը փակելէն ու ամուր գոցուած:

Գ. տը Միրըվէրի փայտէ քանդակուած հնութիւնները տակաւ վաթակալները կը վտարէին և դատարկ յարկաբաժիններու մէջ կը տարածուէին:

Սօլանժ գեռնայարկը նշմարեց յաջորդական քանի մը պատուհաններ, որոնց փեղկերը գոցուած էին:

Դռնապանուհին, տիկին Կրուլլ, որ այս անգամ ճանչցաւ Սօլանժը, զարմանքի յախուռն շարժում մը ըրաւ, ծունկերէն վար նեռելով իր կառուն՝ Ծուքիթը:

Այդ աղնիւ տեսակէ կառուն, որ ալ ծերացած էր, իր բարակցած պոչը Թթուեց զայրացած:

Իր տիրուհին ալ, տարիքն առած, յուզմամբ տեսաւ այդ կինը, որ հօրը, առենօք հաւ մը որդեգրած չէր մինթ, յարեց այցելութեան կուգար Գ. տը Միրիվէրի, երբ տղայ էր տակաւին:

—Տիկին Սօլանժ... Ո՛չ, ներեցէք. Տիկին կոմսուհի տ'Էրքիւանսի ըսել կ'ուզեմ...

—Պարոն տը Միրըվէրի առողջական վիճակը լա՞ւ է, հարցուց այցելու կինը:

—Այո՛, ո՛րքան որ առողջ կրնայ ըլլալ իր տարիքը ունեցող անձ մը... Տիկին կոմսուհի, կը ծերանա՞նք ալ եւս: Ամէն մարդ ձեղի պէս չէ՛ որ տաճարինդ տարու աղջկան մը երեւոյթը ունիք միշտ:

— Վերջապէս Պարոն տը Միրըվէրի վիճակը աղէկ է... Փոքրիկը ինչպէս է, հարցուց Սօլանժ հրատապ չեշտով մը:

Կանխամտածուած հնարք մըն էր ատիկա, զոր շատ ճարտար կը նկատէր կոմսուհին, թէեւ սենեկապանուհին հնարամիտ չգտնէր իր տիրուհին, ինչպէս խորհած էր քիչ մը առաջ:

—Ի՞նչ փոքրիկ, պատասխանեց տիկին Կրուլլ ապշահար:

—Բայց այն փոքրիկը զոր կը մեծցնէ Գ. տը Միրըվէր... գէթ կը պաշտպանէ զանի կամ կը չահագրգռուի անով:

—Անիկա լակոտով մը չահագրգռուի, բացագանչեց դռնապանուհին: Բայց տիկին կոմսուհին մոռցած է միթէ անոր ի՛նչպիսի մարդ ըլլալը:

—Օ՜հ, կը ճանչնամ: Ծիծաղաշարժ ճիւաղ մըն է: Գալով տղոց, առենօք հաւ մը որդեգրած չէ՞ր միթէ, յարեց Սօլանժ դողդոջուն ձայնով: Հոս ծնած արուեստագէտը, քանդակագործ մը, որ-դեղրա՞ծ չէր ան:

—Անշուշտ... Պարոն Բիէր Պէրնալ:

—Նոյն ինքն:

—Այնքան դժբախտ պարագաներու մէջ Գ. Բիէրը կորսնցնելէն յետոյ, ինչպէս գիտէ տիկին կոմսուհին... խեղճ ազան...

Սօլանժի դանդաչուն մէկ շարժուձեւը ընդհատեց դռնապանուհին խօսքը:

—Այնուհետեւ Պարոն տը Միրըվէր երդում ըրած է որ ալ եւս չզբաղի ո և է տղով, եթէ նոյն իսկ Ցիսուս մանուկն ըլլայ ան:

—Կրնայ կարծիքը փոխած ըլլալ:

—Այնպէս է... բայց...

—Ուրեմն վստա՞հ էք թէ ո և է տղայ մերթ ընդ մերթ չի գար զինքը տեսնել:

—Փոքր տղայ մը գայ զինքը տեսնէ՞ մի այն խառնափնթոր առարկաներուն մէջ, որոնք միլիոններով արժէք ունենալ կը թուին... Բայց, տիկին, նախամեծար պիտի համարէր ինքզինքը յօշոտել... Մ՜հ, կը ճանչնամ մարդս: Զիշերում ըսուած բանը չի գիտեր... Նոյն իսկ երեսին կ'ըսեմ... Չէ՞ մի որ երեսունչրինգ տարիէ ի վեր իր պահապան չունը եղած եմ:

Սօլանժ քիչ մնաց որ պիտի նուաղէր՝ այդ սոսկալի յուսախաբութիւնը կրելով:

(Շարունակելի)

(*) Անցողակի յիշենք թէ երկրորդ կրկնութիւնը նիւթը տարբեր ուղղութեամբ կ'ուսումնասիրէ. օրինակ, բնական պատմութեան մէջ ստորին դասարաններուն դասաւանդութեան նիւթի կը կազմեն ծանօթ տեսակները, մինչ վերին դասարաններուն մէջ կ'ուսումնասիրուին սեռերը կամ դասակարգերը իրենց տեսակներով

1890թ 4% ֆոնոլիտ սոմ. փոխարարություն
ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՍՈՒՄ. ՍԱՆՈ. ՊՈՍՏ.

3601— 3650	92701— 92750	
5901— 5950	10751—10760	
11001—11050	10830—10830	
11801—11850	11641—11640	
25801—25850	13021—13020	
29051—29100	13521—13520	
32521—32550	14301—14300	
36901—36950	14871—14870	
39101—39150	15211—15220	
42651—42700	16561—16560	
44101—44150	17651—17690	
56501—56550	18041—18050	
66651—66700	18181—18190	
68301—68350	19501—19510	
74901—74950	20051—20050	
77701—77750	20231—20240	
82451—82500	20701—20740	
84001—84050	21221—21230	
86501—86500	20901—20950	
87551—87600	21641—21650	
91201—91250	22351—22360	

գրասենյակ
ՍՅՈՒՆԻՔ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ 1907 թվականին
գրանցված
Գրագրության գինը տարեկան
Ռուսաստանում 5 ռուբլի, արտասահմանում 7 ռուբլի։
Գինը 1/19 օրագրատան 1907 30—3
ԳՐԵԳ. ՏՈՐՈՍՅԱՆ
Գրավոր հրատարակություն։
Գրաբար լեզվով։

ՀԱՅԿԱՏԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

Հրատարակվում է ամեն հինգշաբթի։

Գինը 5 ռուբլի։

Գինը 1 ռուբլի։

Գինը 1 ռուբլի։

Գինը 1

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Այս անգամ, Հոգաբարձութեան կազմութիւնը վերջնական է։

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Բաղ. Ժողովը որ յատկապէս գումարուած էր այս նպատակով, լրացուց այդ Մարմնոյն ընտրութիւնը՝ անոր անդամ ❊կարգելով ինը ծանօթ և պատուաւոր աղգայիններ որոնց հաւանութիւնն ապահովուած կ'երեւայ, քանի որ դիւանէն լրագրաց հաղորդուած համաձայնութեան մէջ շեշտուած էր թէ «Ժողովը լսեց ընտրելեաց յանձնառութեան մասին արուած տեղեկութիւնները և անոնց տրամադրութիւնը»։ Արդէն, ո՛չ միայն Վարչական շրջանակներուն մէջ, այլեւ ամբողջ հասարակութեան մէջ ջերմ փափագ կար որ Հիւանդանոցը ժամ առաջ ունենայ իր ամբողջական Հոգաբարձութիւնը՝ նախորդին հրաժարման հետեւանօք որ քանի մը ամսէ ի վեր տեղի ունեցած է և գործերն առժամեայ հսկողութեամբ միայն կը մատակարարուէին։

Նորակազմ Հոգաբարձութեան ինը անդամներէն չորսը, — ինչպէս դիտուեցաւ անշուշտ, — Բաղ. Ժողովի անդամներէն են՝ Յարութիւն էֆ. Ասլանեան, Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Տօքթ. Աճէմեան պէյ և Արշակ էֆ. Դարակէօզեան, — առաջին երկուքը նախորդ Հոգաբարձութեան բաղմաչաստ անդամներէն ըլլալով որոնք Ս. Պատրիարք Հօր և Վարչութեան կողմէ կրկնուած բաղձանքին համաձայն՝ յօժարեցան վերստանձնել նոյն պաշտօնը։ Նոյնպէս Գրիգոր էֆ. Էլբէկեան։ Իսկ միւս երկուքը՝ Տիգրան պէյ Աճէմեան և Դարակէօզեան էֆ., ինչպէս նաև Մարգէն էֆ. Յակոբեան, Տիրան էֆ. Կիւմիւշկէրեան, Արսէն էֆ. Արսէնեան և Տօքթ. Սեդրոսեան էֆ. առաջին անգամ ըլլալով կ'անդամակցին Հոգաբարձութեան, որուն զօրաւոր նեցուկներն ըլլալու ամէն առաւելութեամբ օժտուած են։ Մարգէն էֆ. Յակոբեան սերտիւ կապուած է արդէն Հիւանդանոցին՝ թէ՛ իր անձնական զգացումներովը և նպաստներովը և թէ՛ իր պատուական հօրը բարերարութիւններովը որոնց մասնակից ու գործադրիչ կը հանդիսանայ միշտ, մանաւանդ նորակառոյց յարկաբաժին բացումէն ի վեր զոր Աղգին նուիրեց Յովհաննէս էֆ. Յակոբեան։ Կիւմիւշկէրեան ընտանիքին համար բարոյական ժառանգութիւն մը դարձած է, կրնայ ըսուիլ, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը և նորընտիր անդամ Տիրան էֆ.ի բարեիրատակ հօրեղբայրը՝ Տիգրան Կիւմիւշկէրեան էֆէնտին անոր օգին աշխատած է երկար տարիներ օրինակելի անձնուիրութեամբ, ինչպէս նաեւ Գրիգոր էֆ. որ կ'անդամակցէր նախորդ Հոգաբարձութեան։ Այժմ կարգը եկած է Տիրան էֆ.ին։ Օգտակարութեան ամէն հաւասարք կ'ընծայեն նաեւ Արշակ էֆ. Դարակէօզեան և Արսէն էֆ. Արսէնեան՝ իրենց ընկերական դիրքովը, գործնական մտքովը և բարեսիրական զգացումներովը։

Երկու խօսք ալ նորընտիր բժիշկ-անդամներուն համար։ Տօքթ. Աճէմեան պէյ, ոչ միայն իր բժշկական հմտութեամբն ու փորձառութեամբը, այլ մանաւանդ իբր ուսուցիչ և մանագէտ բժիշկ պետական հիւանդանոցներու, կարկաւոր բարեւոքումներու նախաձեռնութիւնը սանձնելու կոչուած է՝ Հիւանդանոցի բժշկական ու դարմանական հիւղերուն մէջ որոնցմէ չա՛տ աղէկ կը հասկնայ։ Տօքթ. Սեդրոսեան էֆ. եւս, ծանօթ ու փորձ բժիշկը, որ առեն մը Հիւանդանոցի վերոյիշեալ ճիւղերուն քննադատներէն էր, տարակոյս չկայ որ, այս անգամ կոչուելով Հոգաբարձութեան անդամակցութեան, պիտի ուզէ ներքին բարեւոքումներու իրագործման աշխատիլ Տօքթ. Աճէմեան պէյի հետ։ Այս պայմաններուն մէջ, անկեղծօրէն կրնանք ըսել թէ լաւագոյն տարրերով կազմուած է Հիւանդանոցի նոր Հոգաբարձութիւնը որ հրաւիրուած է վաղն առաւօտ իր առաջին նիստը գումարել Ղալաթիոյ Խորդաբարը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, իր դիւանը կազմելու և իր պաշտօնին ձեռնարկելու համար։

Կը շնորհաւորենք նորակազմ Հոգաբարձութիւնը և յաջողութիւն կը մաղթենք իր անձնուէր աշխատութեան՝ յօգուտ բազմակրօտ Հիւանդանոցին։

ԴԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Մանուցած էինք ասկէ առաջ, թէ Աղգ. Հիւանդանոցի հանդիսակաց պարտէզին մէջ Դարակէօզեան Կապով կառուցանելի Որբանոց-Արհեստանոցին շինութեան համար հինգ ճարտարապետներու կողմէ պատրաստուած եօթը յատակագիծերը, որոնք մատուցուած էին Ս. Պատրիարք Հօր, Ն. Սրբազնութեան կողմէ յանձնուած էին Առեւտ. և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան երեք առաջնակարգ ճարտարագէտներուն՝ Վսեմ. Սերվիչէն էֆ., Գէորգ էֆ. Ասլանեան և Սրամ էֆ. Մարկոսեան, զանոնք քննելու և իրենց կարծիքը յայտնելու համար։ Այս ձեռնհաս մասնախումբը կատարած է իր քննութիւնը և զնահատելով հանդերձ ներկայացուած յատակաձեւերէն ոմանց ինչ ինչ մասերուն առաւելութիւնները այս կամ այն տեսակէտով, ո՛չ մէկը կատարելապէս գոհացուցիչ ու բաւարար դատած է՝ կատարելիք շինութեան բազմակողմանի պէտքերուն։ Հետեւաբար, Սերվիչէն, Ասլանեան ու Մարկոսեան էֆ.ները ինքնաբերաբար յանձն առած են իրենք պատրաստել նոր յատակաձեւ մը։ Այս յատակաձեւը Աղգ. Վարչութեան կողմէ ընդունուելէն անմիջապէս յետոյ, պիտի ձեռնարկուի Որբանոց-Արհեստարանին հիմնարկէքին և շինութեան, որպէս զի մինչեւ 1908 տարւոյ վերջերը աւարտի անոր կառուցումը և Դպրոց-Զէյմէի արդի հին շէնքին մէջ պատսպարուած սաները հոն փոխադրուին։

ԿՏԱԿԱՑԵՒՆ ԴՈՒՐԹԵՐԸ

Բաղ. Ժողովի երէկուան նիստին մէջ խորհրդակցութիւններ կատարուեցան դարձեալ՝ բարեգործական կազմակերպու սումնասիրութեան մասին, որու նկատմամբ գրած էինք մեր անցեալ շաբաթ օրուան խմբագրականով։ Վերջին անգամ, Վարչութիւնը մասնախումբ մը կազմած էր, ինչպէս կը յիշուի, Աշնան Տիրան պէյի, Մկրտիչ էֆ. Սասսեանի և Սիրատ էֆ. Քեռթիլեանի անդամակցութեամբ, որ պիտի ուսումնասիրէ Եօհաննէսքոյ կամը։ Ուրիշ կարգ մը կամակերու նախաքննութեան համար ալ պիտի կարգուին Մասնախումբեր, առժամեայ հանգամանքով, մինչեւ որ կամակուած գումարներուն կամ կալուածներուն յանձնումը կատարուի։ Մինչեւոյն ժամանակ, Ազգ. Վարչութիւնը պիտի կազմէ կամակերու մատակարարութեան յատուկ մասնաբաժին մը՝ անոնց գործադրութեան ու յանձնաձգումին համար, Բաղ. Ժողովին և Տնտեսական Խորհուրդին վերահսկողութեան ներքեւ։

Այս է ահա կամակերու մասին արուած վերջնական որոշումը։

ՏՕՔԹ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ ԷՖ. որ կ'անդամակցէր Հիւանդանոցի Նախորդ Հոգաբարձութեան և որուն անունը կը գտնուէր վերջին անգամ Ազգ. Վարչութեան կողմէ պատրաստուած ընտրելիներու ցանկին մէջ, գրաւորապէս հրաժարական մատուցած էր ընտրելիութենէ՝ իր բժշկական զբաղմանց պատճառաւ որոնք կը գրաւեն իր ամբողջ ժամանակը։ Այսնամակը կարդացուեցաւ երէկ Բաղ. Ժողովի նիստին մէջ և բան այնմ ձեռնարկուեցաւ Հոգաբարձութեան կազմութեան։ Կը ցաւինք որ յարգելի բժիշկը չուզեց շարունակել իր անդամակցութիւնը, որով մեծապէս օգտակար կը հանդիսանար Հիւանդանոցին, մանաւանդ իր յանախակի այցելութիւններովը և բժշկական ու դարմանական ճիւղերու մասին մօտէն կատարած հսկողութեամբը։

ՋՈՒՆԳԻՏՕԱՆ կտակով տրամադրուած գումարին տակսով երկու հայ ուսանողներ համալսարանական ուսմանց կը հեռաւին այս միջոցիս Եւրոպայի մէջ. ասոնցմէ մէկը, որ անցեալ տարի զրկուեցաւ, Վիեննա կը գտնուի. իսկ իր նախորդը՝ Երուանդ Նազարեան՝ Նանսի։ Ազգ. Պատրիարքարանը տեղեկացած և ստուգած ըլլալով որ Պ. Նազարեան իր ուսանողի պարտականութիւնները չի կատարեր և կանոնաւորապէս չի հետեւիր դասախօսութեանց, —որով իրեն յատկացուած թոշակը ապարդիւն կերպով կը վատնուի,— որոշած է դադրեցնել այդ ուսանողին յատկացուած թոշակը որպէս զի անոր տեղ արժանաւոր և աշխատասէր պատանի մը զրկուի։ Սոյն որոշումը հաղորդուած էր մայրաքաղաքիս աւտարեւնտնդարական հիւպատոսարանին, որ գրաւորապէս իր հաւանութիւնը յայտնած է Ս. Պատրիարք Հօր։

Ա.Զ.Դ.— Յառաջիկայ կիրակի, 12 օգոստոս, Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման և Ս. Եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ։ Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամը 11ին, սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամը 2ին, իսկ երեքշաբթի առաւօտ Ն. Սրբազնութիւնը կանոնց համար յատուկ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ։ Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամը 1ին, սկզբնաւորութիւն Ս. Պատարագի ժամը 3ին։

Թադ. Խորհուրդ Մայր Եկեղեցւոյ

8 օգոստ. 1907 Գումգաբու

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՄԱՑՆԵՐ

Յառաջիկայ կիրակի, ոտն Ս. Աստուածածնայ, Մեծ-Կղզիի Հայ Հռոմէականաց եկեղեցիին տօնախմբութիւնը ըլլալով, Կ.-Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան Զայնաւոր-Պատարագ պիտի մատուցանէ։ - Վարչական Ժողովը երէկ նիստ գումարեց Կ.-Պատրիարքին նախագահութեամբ։— Տ. Սապպաղեան Սրբազան, ընկերակցութեամբ Հ. Գրիգորիս Գալէմքարեան և Հ. Յովսէփ Ճամճեան վրդ.ներու, կիրակի օրը աւստրիական դեսպան Եէնի-Քէօյի ամարանոցը երթալով, Իրանց Եօզէֆ կայսր ծննդեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորանք յայտնելու մասին տուաւ Բալլավիլինի մարքիզին։

ՎԻԵՆԱՆԿԱՆ ՄԻԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՌԱՆԿԱԼԹԻ

51ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 3/16 սեպտ. 1907, միւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներուն (Ecole secondaire,moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյիցը յարմարցուած։

Լեզուներ.— Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Դաղղիերէն, Անգլիերէն։

Գիտութիւններ.— Ուսողական, քնագիտական, քնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին Դաղղիերէն և Գերմաներէն լեզուներով)։

Առեւտրական. — Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, Թղթակցութիւն) Դաղղ.,՝ Գերմ. և Անգղ.)։

Ուսուցիչք.— Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասախօսեն։

Նորմաւ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչեւ կէսօր։ 10—1

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՋԻԿԵԱՆ

Վարիչ Վիեն. Միխիթ. վարժարանի

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի մրնեվ Հանդուցեալ Յովսէփ էֆ. Սիամ պօղլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.

Տէր և Տիկին Մէհրան Պալթեան 216, Տ. և Տիկին Պետրոս Պալթեան 108, Տ. և Տիկին Սեդրաք Պալթեան 108, Ճարութիւն էֆ. Պալթեան 108, Եղբարք Թոհթապուլեան 216 դրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, օգոստոս 20)

ՎԻԼՀԷԼՄՍԷՕՇԷԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ։

ՊԵՐԼԻՆ 19 օգոստ.— Նորս Տեօյչ Ալկեմայնէ Զայդունկ կը գրէ իր շաբաթական տեսութեան մասին.

«Ժողովուրդներու խաղաղիկ բարգաւաճման բարեկամներ մեծ գոհունակութեամբ դիտեցին Վիլհէլմսհէօհէի տեսակցութիւնը։ Բաժակաճառերու վերջին ատիճանի սրտագին շեշտը ցուցուց թէ անգլիա-գերմանական յարաբերութիւնները փոխադարձաբար ջերմ են դեռ ո և է մութ ամպերէ։ Ընդհակառակ երկուսաձաք անկեղծօրէն կը ջանան Գերմանիոյ ու Անգլիոյ իրարու հանդէպ ունեցած վերաբերութիւնը փոխադարձ բարեկամութեան ամուր հիմերու վրայ հաստատել։ Մեր ժողովուրդին ամէն դասերուն մէջ կը յուսան թէ երկու վեհապետներու տեսակցութիւնը ոչ միայն նպաստաւոր հետեւանք մը պիտի ունենայ գերման և անգլիացի ազգերուն, այլ և աշխարհի խաղաղութեան համար, ուրկէ կախում ունի ամէն ազգաց բարօրութիւնը։ Վիլհէլմսհէօհէի արքայական այցելութեան առթիւ անգլիական մամուլին հրատարակութիւնէն գոհութեամբ կը տեսնենք թէ Մանչի միւս կողմին վրայ Գերմանիոյ համար բարեկամական տրամադրութիւնը զօրացած է այժմ և հակառակ թելադրութիւնները պիտի դադրին այլ ևս։»

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՕՐԻՆԵՐԸ ԱՆԳԼԻԱՅՈՒ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 օգոստ.— Անգլիական Խորհրդարանը երեսուն տարիէ ի վեր կը զբաղէր քէնիի հետ ամուսնութեան խնդրով և թէր ու դէմ մեծ վիճաբանութիւններ եղած են թէ կինը մեռած այր մը իր հանգուցեալ կնոջ քրոջը հետ պէ՞տք է ամուսնանայ։ Անգլիոյ մէջ արգիլուած է այսպիսի ամուսնութիւն մը, և այդ պատճառաւ անփափաքելի կացութիւններ յառաջ եկած էին։ Օրինակի համար, գաղթականութենէն մէջ կնքուած այդպիսի ամուսնութիւններ, վաւերական չեն Անգլիոյ մէջ։ Այսպիսի ամուսնութիւն մը ներելի ընելու համար, առաջարկուած օրինագիծը անգամ մը ընդունուեցաւ Լորտերու Ժողովէն, բայց ապա ինչ որ զարմանալի է, մերժուեցաւ Երեսփ. Ժողովէն։ Հիմա Երեսփ. Ժողովը երրորդ ընթերցումով ընդունեց այդ օրինագիծը ստուարագոյն մեծամասնութեամբ և յուսալի է որ Լորտերու Ժողովին մէջ ալ ընդունուի վերջապէս։ Լորտ Ռոպէրդ Սէսիլ, որ հանրածանօթ է եկեղեցական կանոնները մասին իր պահպանողական ջանքերովը, ոգի ի բուն ընդունայն կը պայքարի այդ օրինագծին դէմ, և իր ընդդիմադիր համախոհներուն թիւը սաստկայն քանը չանցնիր։ Եւ այս անշան փոքրամասնութենէն զատ Ժողովին միւս անդամները տրամադիր են քէնիի հետ ամուսնութիւնը արգիլող այդ հին օրէնքին վերջ մը տալու։

ԼՅՈՒՍԱՐՏ Լ. ՄԱՐԻԼՆՈՒԱՏԻ ՄԷՋ

ՄԱՐԻԼՆՈՒԱՏ, 18 օգստ.— Լյուսարտ թագաւորը, որ Լանքասդրի դուքս անուանով և անպաշտօն եկած է Ջերմուկները մնալ, այսօր իբր Անգլիոյ թագաւոր ներկայ գտնուեցաւ Իրանց Եօզէֆ կայսր ծննդեան տարեդարձին առթիւ տեղի ունեցած զանազան հանդիսաւորութեանց։ Մարիլնպատի կաթոլիկ եկեղեցւոյն մէջ կէս օրին հանդիսաւոր աղօթագրութիւններ տեղի ունեցան և Լյուսարտ թագաւորն աւստրիական հիւսար դունդին համազգեստով, իր հետեւորդներուն հետ, որոնք նոյնպէս զինուորական համազգեստ կը կրէին, ներկայ գտնուեցաւ։ Թագաւորը, որ արարողութեանց առեն նստած էր, ոտքի ելաւ աւստրիական ազգային երգը երգուած պահուն։ Երեկոյեան դէմ պաշտօնական ընդունելութիւն մը ըրաւ և քիչ ետքն ալ հանդիսական սեղան մը առաւ 20 հոգւոյնոց։ Կերակրոց ցանկը և նուագի յայտագիրը զարդարուած էին կայսեր և թագաւորին լուսանկար պատկերներով։ Սեղանին վրայ հինգերորդ սպասարկութեան պահուն թագաւորը ոտքի ելլելով, հետեւեալ բաժակաճառն արտասանեց.— «Տեարք իմ, այսօր Ն. Վեհափառութեան թագաւոր-կայսեր ծննդեան տարեդարձն է. երջանիկ կը համարիմ ինքզինքս՝ այս առթիւ շնորհաւորելով զինքը, և բաժակ պարպելով օգոստափառ թագաւոր-կայսեր կենաց։ Թող երկար ապրի ան, իր երկրին և ժողովուրդին բարօրութեանը համար. կեցցէ՛ թագաւոր-կայսրը։» Լյուսարտ թագաւորը առաւօտուն շնորհաւորական հեռագիր մը զրկեց Իրանց Սողէֆ կայսր։

ԵՕԶԷՖ ԵՕԱԽԻՄԻ ԹԱՂՈՒՄԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 19 օգոստ.— Երէկ իրիկուն, Եօզէֆ Եօախիմի մարմինը նուաստութեան արքայական բարձրագոյն վարժարանը փոխադրուեցաւ։ Մարմինը կաղնեփայտէ պարզ դագաղի մը մէջ ամփոփուելով մեռելակառք դրուեցաւ, որ իր ազգականներէն և Բարձր. վարժարանին պաշտօնեաներէն շրջապատուած ճամբայ ելլելով, մօտակայ Բարձր. վարժարան հասան և դագաղը վարժարանին մեծ սրահին մէջ փոխադրուեցաւ, որ մատուռի փոխակերպուած էր նոյն պահուն։ Մինչեւ թափորին ժամանումը՝ խոր մթութեան մէջ թաղուած էր սրահը։ Դագաղին ներս տարուած պահուն մթահաղոյն վառուեցան եկեղեցական լոյսերը։ Սրահին կամարներն ու սիւները սեւ շղարշներով ծածկուած էին և սրահն ամբողջ սուգի զարդերով ողողուած էր։ Ոսկեզօծեալ պսակներ և փունջեր կուտակուած էին սուխտակամարին վրայ։ Դագաղը մահաբեմին վրայ դրուելով, մանուշակագոյն թաւշէ ծածկոց մը դրուեցաւ անոր վրայ, և բազմաթիւ կերտներ շարուեցան անոր շուրջը։ Հանդէսն սկսաւ խմբերգով մը, ուրկէ ետքը «Վիլհէլմ կայսեր Ցիշատակարան» եկեղեցւոյն քարոզիչը դամբանական քարոզ մը խօսեցաւ։ Ակադեմիայի նախագահն ալ կարճ բանախօսութեամբ մը յիշատակեց մասնաւորապէս Եօախիմի մարդասիրական գերազանց յատկութիւնները և արուեստական հաշակն ու կարողութիւնը։ Ապա յուղարկաւորական թափորը մեծ հանդիսաւորութեամբ յառաջացաւ «Վիլհէլմ կայսեր Ցիշատակարան» եկեղեցւոյն գերեզմանատունը, և Եօախիմի մարմինը թաղուեցաւ հոն իր ամուսնոյն քովն։ Կայսրն ու կայսրուհին իրենց կողմէ ներկայացուցիչ զրկած էին կայսերական թիկնապահ գնդապետ ֆոն Շէլիուս, և նախարարապետ ֆոն Պիլով իշխանն ալ՝ դեսպանատան քարտուղար Պ. Մուլիուս։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԱՓՐԻԿԷ

ՊԵՐԼԻՆ, 19 օգոստ.— Բարեյուսոյ կառավարիչը կը հեռագրէ թէ Մորենկոն և Սիմոն Բօբը իրենց համախոհներուն միացած են Նաքապի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ, 19 օգստ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը, Մորենկոյի փախուստի մասին հարցման մը պատասխանելով, բաւ թէ օգստ. 9ին տեղեկութիւն տրուեցաւ գերման կառավարութեան թէ Բարեյուսոյ կառավարութիւնը լուր ուղարկեր է Մորենկոյի թէ գերման սահմանագլուխին մօտ իր ներկայութիւնը մտահոգութեան պատճառ կ'ըլլայ և եթէ գերման սահմանագլուխէն հեռու չհաստատէ իր բնակութիւնը, պիտի վտարուի Բարեյոյսէն։ Այդ օրէն ետքը, Մորենկո, դժբախտաբար վրիպեցնելով տեղային իշխանութեանց ուշադրութիւնը, օգստ. 13ին ներս մտաւ գերման սահմանագլուխէն։ Անգլ. կառավարութիւնը այս լուրը ուշնելուն պէս հեռագրեց տեղական իշխանութեանց թէ Մորենկո այլեւս չի կրնար ապաստանիլ անգլ. հողին վրայ, և ծանոյց գերման կառավարութեան թէ Մորենկոն ձերբակալելու համար պէտք եղած աջակցութիւնը պիտի չենայուի։ Արտաքին գործոց խորհրդականը յայտարարեց ի վերոյ թէ անգլ. կառավարութիւնը չատ կը ցաւի խաղաղութեան վրդովման համար, որուն պատճառ եղած է Մորենկոյի ընթացքը, բայց կը վստահացնէ թէ անգլ. իշխանութիւնք, պիտի ընեն ինչ որ պէտք է ընել, խաղաղութիւն վրդովման հետեւանքներուն առաջքը առնելու համար։

ՄՈՆԹԷ-ՔԱՐԼՈՅԻ ՈՃԻՐԸ

Այս առաւօտեան թղթաթերով առնուած Թան (6/19 օգոստոս երկուշաբթի թուականով) հետեւեալ տեղեկութիւնները կը պարունակէ.— Մոնթէ-Բարլոյի քնիչ-դաստուր Պ. Սալա տեղւոյն ծանօթ մէկ գոհարավաճառին գնահատել տուաւ սպանուած Լմմա Լէվէնի պատկանող գոհարեղէնները, որոնք գտնուած էին Վէրէ Կուլտի ուղեւորական պայուսակին մէջ։ Այս գոհարեղէններուն իսկական արժէքն է 12,630 ֆր. և անոնցմէ չատերը կտրտուած կամ աւրուած են։ Մասնագէտ գոհարավաճառը կ'աւելցնէ թէ գոհարեղէններուն առեւտրական արժէքը կրնայ բարձրանալ մինչեւ 25,000 ֆր.ի, եթէ նորոգուին անոնք։ Այս գոհարեղէններուն մէջ կը նշմարուին մարգարտազարդ մանեակ մը՝ եօթնաշար, ձոյլ ոսկիէ շղթայ մը, չատ մը արժէքաւոր մատանիներ, հին ոսկեդրամ մը՝ ադամանդներով շրջապատուած, և զոյգ մը ականջի օղ, իւրաքանչիւրը խոշոր շղակներով (պենդիեան) զարդարուն։ Կուլտ ամուսինները պատկանող գոհարեղէնները չատ քիչ բան կ'արժեն, հաշիւ 1200 ֆր. միայն վէրէ Կուլտի բրոնզիմեդրը կարեւորութիւն ունեցող առարկայ մըն է, 800 ֆր. արժէքով։ Օթել Պրիսթոլի մէջ զոհին բնակած սենեակի դարակէն գտնուած են ուրիշ չատ մը գոհարեղէններ ալ զորս քննիչ-դատաւորը որոշած է գնահատել տալ։ Մոնթէ-Բարլոյի բժիշկներէն Տօքթ. Բոռնիլիօն, որուն յանձնուած էր Լաւվաթոյի մէջ գտնուած փորոտիքներուն զննութիւնը, յանձնած է իր տեղեկագիրը, որուն մէջ բացորոշապէս կը յայտարարէ թէ մարդկային փորոտիքներ են անոնք։ Սակայն անոնց տարրալուծուած վիճակին պատճառաւ կարելի չէ եղած ստուգել թէ ի՛նչ տեսակ նիւթեր կը պարունակէին։

Վէրէ Կուլտի առողջական վիճակը ղգալապէս բարւոքած է, իր ջղագրգիռ վիճակին և յուսահատական չարաճճիներուն հետեւանքով պատուիրուած խիստ պահեցողութեան շնորհիւ։ Կը պատմուի այս առթիւ թէ բանտարկեալը որ մինչեւ ցարդ հազիւ կրցած էր մէկ-երկու ֆրանսերէն բառ արտասանել, այն ալ չատ դէշ կերպով, յանկարծ գոչեր է՝ իր բանտապահներուն ուղղելով խօսքը.

— Բայց ես անօթի եմ, ինծի ուտելիք տուէք։

Այն տեսն, իր փափաքին համաձայն, բոզպիդ բերեր են և Վէրէ Կուլտ ախորժով ճաշեր է։ Այս կացութեան հանդէպ, հակառակ պաշտպան փաստաբանին ջանքերուն, որով կ'ուզէր հաստատել թէ Վէրէ Կուլտ յիմար է, Մարսիլիոյ դատական իշխանութիւնը քնաւ մտադիր չեն յիմարանոց մը փոխադրել տալ բանտարկեալը, համոզուած ըլլալով թէ այն ղղային տագնապները որոց մասնուած էր, արդիւնք էին այն հզեռնական առումին որուն մէջ սոսկալի դերը կատարած էր և թէ իր հիւանդութիւնը բնա՛ւ երբեք յիմարութեան նշան չի ցուներ։

Ժընեվէն կը հեռագրեն թէ ո՛չ մէկ կողմէ հետք մը գտնուած է՝ Տիկին Կուլտի այդ քաղաքը այցելած ըլլալուն, մի՛ չդեռ ինք յայտարարած էր, իր հարցաքննութեանց միջոցին, թէ դերձակուհիութեամբ զբաղած էր ի Ժընեվ, Ռօն փողոց, թիւ 23 շէնքին մէջ։

⁂ Բրքի Բարիզիեն Նիսի թղթակիցն ալ սա տեղեկութիւնները կը հեռագրէ իր թերթին.— Քննիչ դատաւոր Պ. Սալա շարունակելով իր խուզարկութիւնները Մենէսիի Վիլլային մէջ, ուր կը բնակէին Կուլտ ամուսինները, կարեւոր առարկաներ երեւան հանեց։ Տանը դռնապանին օգնութեամբ՝ խուզարկեց այն թուան (օճախ) որուն մէջ եղեռնագործ ամուսիններն ըսած էին թէ այրած են զոհին հագուստները։ Եւ արդարեւ, խոշոր մօխրակոյտ մը մէջէն գտան ատաաի կոտրեր որոնք մնացորդներն ըլլալու են այն շրջազգեստին զոր վերջին անգամ հագած էր Լմմա Լէվէն։ Թուային մէկ անկիւնը գտան կերպասեղէնի կտոր մը որ այրած չէր ու արեան բիծեր կը կրէր։ Տիկին Լէվէնի doublաին ատառն (doublure) էր այս. doublաը չատ թեթեւ կերպասէ ըլլալով, շուտով բռնկած էր. իսկ ատառը՝ հատ ըլլալուն՝ անաղարտ մնացած էր։ Գրանուեցան նաեւ զոհին գլխարկին, նոյնպէս այրած, երկաթեայ նուրբ ու բոլորակ թելը և ժապաւէնի քանի մը կտորներ։

ՕՏԱՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՍՐԻԶ, 21 օգոստոս.— Այսօր ալ Սակարանին մէջ չեշտուեցան երէկուան լաւ տրամադրութիւնները, թէեւ չատ գործունէութիւն չկայ, բայց գիներուն ամբողջութիւնը բաւական լաւ բռնուած է։ Միջազգային արժեթուղթերուն գիները նորէն բարձրացան։ Լոնտոնի մէջ պղինձի գինը 75.10էն 77ի բարձրացած ըլլալով, Ռիօ Թինթոն ալ 50 ֆր. վրայ դնելով 1881 եղաւ։ Պալիա Դարաայտը 620 է։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ լաւ տրամադրութիւններ կը տիրեն։ Նիւ-Եորքէն առնուած լուրերու նայելով, հանքային և երկաթուղիի բամբեթուղթերու գիները բարձրացած են։ Հարաւային Աֆրիկէի հանքային արժեթուղթերը ինկած են։

ՄԱՔՐԻՆՊԱՏ.— Այսօր տեղի ունեցաւ Լյուսարտ թագաւորին կողմէ Ֆրանսայի նախարարապետ Պ. Բիլիմանոյի տրուած հացկերոյթը։ Ներկայ էին միայն Վիեննայի անգլիական դեսպանը և Անգլիոյ թագաւորին հետեւորդները։

ՀՈՌՄ.— Ճարտարական ցուցարուպա և Ջիրոզի յածաւորակները վաղը Նաբոլի կը ժամանեն։ Այդ յածաւորակները պիտի այցելին Իտալիոյ գլխաւոր նաւահանգիստները։

ԲԱՍՐԻԶ.—Ֆրանսական մասնագէտներու մարմին մը մէկ քանի օրէն Իտալիա պիտի ուղեւորի՝ ծխախոտի արտերը այցելելու և մշակութեան եղանակը ուսումնասիրելու պաշտօնով։

ԹԻՖԼԻՍ.—Միրզա Մահմատ խան, Կ. Պոլսոյ պարսկական նախկին դեսպանը, դատական նախարար նշանակուեցաւ և Միւսթէմիվի-Մէմալիք ալ պատերազմական։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ռումանիոյ նախարարապետ Պ. Սդուրցա, երէկ, Վիեննա ժամանելով, Սէմերինկ գնաց, ուր այցելութիւն պիտի տայ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆոն Էրէնթալի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւդէր դիւանագիտական աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Սուինէմունտէի տեսակցութեան պատուն, Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ կայսերուն միջեւ, գոհացուցիչ կերպով նկատողութեան առնուած է Նորվէկիոյ չեզոքութեան խնդիրը և թէ ընդհանուր քաղաքականութեան մասին բարեկամական յայտարարութիւններ փոխանակուած են, այն կերպով որ Գերմանիա գործելու ազատութիւն պիտի տայ Ռուսիոյ՝ իր համաձայնութեանը մէջ Ֆրանսայի հետ։

ԻՍՄԱՒԻԼԻԱ.— Սուէզի ջրանցքէն օգոստոս 11էն 20 անցան 100 նաւեր. դոյացած հասոյթն է 2,730,000 ֆր.։

Լ.Ա.Հ.— Դեսպանախորհուրդը զբաղեցաւ իրաւաբարական մնայուն ատեանին որոշմանց վերաքննութեան խնդրով։

ԱԹԱՆԱՍԻՈՊՈՒԼԻ.— Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի տակաւին պիտի յապաղեցնէ Վիեննա կատարելիք իր ուղեւորութիւնը։

ՕՔԱԼԱ.— Քանատայի նախարարապետ Սըր Ուիլֆրիտ Լորիէի մասնոգուութիւն կը պատճառէ ճարտնցի աշխատաւորներու Բանատա գաղթումը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Մեծ պատասխանատուութիւններ կը տեսնուին Իշլի մէջ ի պատիւ Պ. Դիդդոնոյի արուեստիք հանդէսներուն համար։ Թագաւորական իշխանութիւնները կայսրանէն պիտի ողջունեն Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը։

ՊՈՒԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը երբ Լոնտոն ուղեւորի, իր հետ պիտի առնուի Դերմանիոյ պատերազմական նախարարը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Պ. Քէմանսօ ծանոյց Եոթկիոս թագաւորին թէ մեծ դումար մը յատկացուցած է՝ Ցունասանի մէջ հնագիտական նոր պեղումներ կատարելու համար։

— Անգլիոյ թագաւորին և Ֆրանսայի նախարարապետ Պ. Բիլիմանոյի տեսակցութիւնը երեք ժամ տեւեց։ Կոլուա կ'ըսէ թէ այդ տեսակցութիւնը քաղաքական կարեւորութիւն չունի։

ԲԱՍՐԻԶ.— Հոս կը սպասուի որ տնտեսական կարգադրութիւններ տեղի ունենան իբրեւ հետեւանք Դերմանիոյ նախարարապետին ու Պերլինի ֆրանսական դեսպանին տեսակցութեան։ Բրդի Բարիզիեն կ'ըսէ թէ անցեալ տարիէն ի վեր չատ բարւոքած են ֆրանքեւգերման յարաբերութիւնները։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ռումանիոյ նախարարապետը, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցած պահուն, պիտի խորհրդակցի երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրական դաշն

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2|14 ու 1920 Ապրիլ 20 բուսակիր Տերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակ, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէդուլէն փողոց, թիւ 14, Քօղէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պանկէ Գրաբ, Թրամուէյի ճամբան, թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սաքաք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պանկէ Գրաբ թիւ 10։
Պոլիս, Ապոի պէյ ու Ընկ., Վէրնէֆէլէր փողոց։
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլէզլու, Էմին-Էօնիւ, Պանկէ Գրաբ, Իզմիր փողոց։
Գալաթիա, Ալեքսանդր Անաստասիաս չուկայի հրապարակ։
Գալաթիա, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճամբէր։
Պէյօղլու, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճամբէր։
Սամսուն, Գ. Ս. Ֆրանգուլեան։
Սեբաստիա, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Տրապիզոն, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Ինեբոլու, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Սինոպ, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Սամսուն, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Ամասիա, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Տարսոն, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Ադանա, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Մարաշ, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Հալեպ, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Պէյրութ, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Դամասկոս, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Հայֆա, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Եաֆա, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Երուսաղէմ, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Պէյրութ, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Դամասկոս, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Հայֆա, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Եաֆա, Ս. Ս. Գարագաշեան։
Երուսաղէմ, Ս. Ս. Գարագաշեան։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. դիւաւոր քաղաքաց մէջ։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեռեզովուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	162,600,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	460,946,000 »
1906 տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին ու տոկոս	75,130,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվոտա Ղալաթիա։

Պոլսոյ գործակալութեան, Տիւրիզզատէ խան, Աչըր Էֆէնտի ճամբէր, թիւ 26։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 50—23

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՔՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՃ

Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսէսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Տիաս	4311	Հիսարլիկ	1531	Մարսէլլ	3709	Սաքֆա	1119
Ալէքթ	3607	Տամինա	938	Հինաու	3720	Մրքատաս	3557	Տիբիա	1735
Անէէլս	1541	Տուրս	2383	Հորաթիս	1600	Միլս	1057	Սիլվիա	119
Աթիստքս	2277	Տրաքս	1713	Հուսիպէդ	595	Մանդէպէլլ		Սգէբա	1203
Գասանս	1822	Տիմսա	504	Իսկս	2354	Մուցիլլ	3419	Քասսա	1323
Գորտոնիս	1264	Էպքս	3464	Իտահս	5540	Նէքտ	1933	Թ. Ուիլսոն	1546
Գրֆֆիալ	4481	Էլտրաքսա	1520	Ճիլնս	1080	Օտիս	4100	Քաքիս	3397
Գէլլ	1371	Էջեաքս	1841	Քլէս	1053	Նէթասիս	4086	Քալէտա	1470
Գալիբոս	1837	Ֆիտս	954	Քալբինս	2307	Օրլանս	1535	Օլրպին	242
Գաբէս	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոնֆիս	1700	Քալերմս	1637	Վասքս	1914
Գաղս	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	Բալս	510	Վալս	1289
Զիքակս	2729	Ֆրանսիսքս	4582	Լէբանթս	2272	Բիսլէս	3329	Վաքիթուլն	2391
Սօսէթս	1831	Կալիլէս	3060	Լիվորնս	1643	Բինտլաս	1553	Եէտա	1350
Գալորտաս	4235	Կիլանս	1143	Լոբէնցս	3191	Բալս	1613	Զէցս	1200
Գանկս	2905	Կօզս	1011	Մալս	724	Ռօֆէս	1789	Թարս	
Գարս	895	Կրանս	1695	Մարէնկս	1273	Ռազաքս	136	Մայսն	

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են.

Քօլինցս շոգենաւը, նաւապետ Պրանտն։

Վիկս շոգենաւը, նաւապետ Հարպօրտ։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին.

Թոմիս շոգենաւը, նաւապետ Թրան, օգոստոս 19ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԻՒԶՕՏ

Թիւ 22 24, Ֆրիւիւ Միւլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—9

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիէ շոգենաւը նաւապետ Կապէյէն, հինգշաբթի, 22 օգոստոս 1907 (Ը. Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ ուրբաթ, օգոստոս 23 1907 (Ը. Ե) կէսօրէ ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոս։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ասուան շոգենաւը, նաւապետ Վաչաքսի, օգոստոս 25ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Իզմիր, Սաքըզ, Հոռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարտփին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է իր ուսանողներուն տալ գործնական կեանքի պահանջումներուն համապատասխանող հիմնական և առողջ դաստիարակութիւն մը։ Բնիկ և Ամերիկացի ուսուցչական խմբին վրայ աւելցած է Զուիցերիացի ձեռնհաս ուսուցիչ մը՝ մանաւորապէս տալու համար նաև ֆրանսերէն լեզուին։

Աշակերտները կը վայելեն բժշկական և ընտանեկան կատարեալ խնամք վարժարանին մանաւորապէս բժշկին, գիշերօթիկ հինգ ուսուցիչներու անմիջական հսկողութեան և Տիկին Զէմպլերսի մայրական հոգածութեան տակ։

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 4ին (Ն. Տ.) Դրաշխիկներուն տարեթուականն է 16 օսմ. ոսկի, որուն կէսը վճարելի է սեպտ.ին սկիզբը, իսկ մնացեալը՝ յունուարի մէջ։ Գործնական երաժշտութեան դասին համար կը պահանջուի տարեկան 1½ ոսկի։

Թէ՛ հին և թէ նոր աշակերտներ, եթէ կ'ուզեն Հայասէր Փաշային Իզմիտ կէս ղընով ճամբորդել, պէտք է դիմեն Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի և իրենց անունները արձանագրել տան մինչև օգոստոս 17/30։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի կամ վարժարանիս Պոլսոյ գործակատար Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի, Պալպըլ-Հաուս, Կ. Պոլիս, և կամ Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 20—8

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարտուած երթեւեկութիւններ

Օգոստոս

Գ. 7|20 Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Թիւն Բոր-Սաիտ ու Սուէյցոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերու հետ։

Գ. 7|20 Օսեստ ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օսեստ-Բէլբեկ, Օսեստ-Նիքոլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Դ. 8|21 Սէվաստոպոլ ժամը 10ին։

Ե. 9|22 Տարանտէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Բիրոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, Իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 10|23 Օսեստ, ժամը 12ին։

50—21

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԹԱՆ ԵՒ ՀԱՆ.

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԳԱՍՈՒԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Օգոստ. 26ին, Իմիրեդի, Անատ. եղերքէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոստ. 21ին, Սիրեսախ, Զոնկուլտաք, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նովորոսիսք

Օգոստ. 27ին, Իմիրեդի, Մուտանիա եւ Մարսիլիա։

Ա կարգ Բարիզի համար	200	ֆր.
» » Մարսիլիոյ	160	»
Բ » Բարիզի	150	»
» » Մարսիլիոյ	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։

15 50—5 Թ. ԲԼԳՈՒԼ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԶԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— Թողեալ Հասոյթներու վարչութիւնը կը ծանուցանէ դրոշմաուրք վճարողներուն թէ իր վարչութեան գործակալ և դրոշմաուրքի գործառնութեան հսկող պէտք է ճանչնան այն անները միայն որոնք իրենց ինքնութիւնը յայտնող թուղթ մը ունին իրենց քով, ստորագրուած Ընդհ. Տնօրէնին և վերոհսկողին կողմէ ու վարչութեան պաշտօնական կնիքովը կնքուած։ Օրինաւորութեան պարագային, այդ գործակալները իրաւունք ունին տեղեկագիր մը պատրաստելու, բայց տուգանքները գանձելու արտօնութիւն չունին։ Տուգանքը մի միայն պէտք է վճարուի վարչութեան գործակալութեանց անտուկներուն, որոնք պարտին օրինական ընկալագիրն յանձնել։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

16/29 յուլիս 1907 (1323) 8—6

ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՌԱՆՆԱԼԹԻ, ՀԱՐԳԻՒ ՀԱՏՏԻՍԻ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

Մանկապարտեզ եւ Նախակրթարան երկու սեռի աշակերտաց, Երկրորդական վարժարան աղջկանց համար.— Զորրորդ տարեշրջան.— (1907—1908)

Նոր տարեշրջանիս առթիւ, Վարժարանիս աշակերտուհիներուն և աշակերտներուն արձանագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ ներկայ Օգոստոս ամսոյ 20 երկուշաբթի օրէն սկսեալ՝ մինչեւ 2/15 Սեպտ. առաւօտեան ժամը 8—12 (Ը. Ե.)։

Վերամուտը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 3/16ին, երկուշաբթի և դասախօսութիւնները պիտի սկսին նոյն օրը։ Գիշերօթիկ աշակերտուհիները պարտին Սեպտ. 1ին, շաբաթ օր, վերադառնալ վարժարան։

Վարժարանս՝ նախորդ 3 տարեշրջաններու մէջ ամբողջովին կազմակերպած ըլլալով Մանկապարտէզի և Նախակրթարանի դասարանները, վերջին 3րդ շրջանիս մէջ ընծայեց իր անդրանիկ 2 շրջանաւարտները, որոնք ստացան Նախակրթութեան Շրջանաւարտի իրենց վկայագիրները՝ վաւերացեալ Հանրային Կրթութեան Նախարարութենէն։

Տնօրէնութիւնս՝ վարժարանիս հաստատութեան առաջին օրէն իսկ հաստատապէս առաջադրած ըլլալով կանոնաւոր նախակրթութեան մը պէտքը գոհացնելէ յետոյ, վարժարանս աղջկանց համար երկրորդական ուսմանց յատուկ կրթարանի մը վերածել քայլ առ քայլ և իր տարի խոստումը ի գործ դնելու ժամանակը հասած համարելով, կը յայտարարէ թէ չորրորդ տարեշրջանիս սկիզբը կը բանայ Երկրորդական վարժարանի Ա. դասարանը, ուր պիտի աւանդուին Քրիստոնէական կրօնի, մայրենի լեզուի, ֆրանսերէն և անգլերէն լեզուաց, դպրութեանց և գիտութեանց ուսումները, աշակերտութեամբ ամէնէն ձեռնհաս և կրթական գործին ու ապագային նուիրուած կրթական մշակներու։ Դասախօսութիւնները տեղի պիտի ունենան ֆրանսերէն լեզուաւ։

Ահաւասիկ հայ աղջկանց համար երկրորդական ուսմամբ զարգանալու և բարձր դաստիարակութեամբ օժտուելու եղական միջոց մը, զոր վարժարանիս Տնօրէնութիւնը կ'ընծայէ կրթասէր մեր ազգէն, վստահ ըլլալով որ իրենց զաւակաց հիմնական և լուրջ դաստիարակութեան փափաքող հայ ծնողք պիտի քաջալերեն զմեզ մեր այս նոր ձեռնարկին և ջանքերուն մէջ յաջուա իրենց զաւակաց։

Կը հրաւիրուին՝ արդէն վարժարանս յաճախող թէ՛ գիշերօթիկ և թէ՛ ցերեկօթիկ աշակերտուհիներուն և աշակերտներուն յարգելի ծնողք, ինչպէս նաեւ իրենց զաւակները վարժարանիս Մանկապարտէզի, Նախակրթարանի և Աղջկանց Երկրորդական վարժարանի աշակերտութեան տալ փափաքողները՝ այցելել վարժարանս Օգոստոս 20էն մինչեւ 2 Սեպտ. կիրակի, ամէն օր կէս օրէ առաջ և տեղեկանալով ընդունելութեան պայմաններուն, կատարել, դասերու սկզբնաւորութենէն առաջ, աշակերտաց արձանագրութեան կանոնական անհրաժեշտ ձեւակերպութիւնները։

Դասատուցի աղգայինք կրնան թէ՛ ուղղակի թղթակցութեամբ և թէ կ. Պոլսոյ մէջ իրենց ներկայացուցչին միջոցաւ բանակցիլ Տնօրէնութեանս հետ։

Հիմնադիր-Տնօրէն Նիկողոսեան Վարժարանի

Ց. Գ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

1/14 Օգոս. 1907, Բանկալթի 6—2

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազգ. — Թէմպէքիի 4% Բրիորիթէ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1907 օգոստոս 1/14էն սկսեալ, այդ թուականին պայմանաժամը աւարտող թիւ 29 կարօնին ինչպէս նաեւ անցեալ յուլիս 1/14ի վիճակահանութեան մէջ ամորթի եղած պարտաթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Պանքայի Ղալաթիոյ կիչէներն։ Ի փոխարէն այդ կարօններուն և պարտաթուղթերուն, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի անոնց տէրերուն, որ, չբերելու թերութեան հանուած թուականէն մինչեւ տասը օր յետոյ պարտի ներկայացուիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի սնտուկը, Ղալաթիա։ 13—8

Կ. Պոլիս, 3 օգոս. 1907

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՍՈՅԹԸ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԶԵՏԵՂՄԱՆ ՑՈՒՑԱԿԱՑՈՒԱԾ

Պարգեւները կը վճարուին Կ. Պոլսոյ մէջ Երկրագործական դրամատան և Օսմ. Կայս. Պանքայի, իսկ գաւառներու մէջ յիշեալ Պանքաներու մասնաճիւղերուն կողմէ։ Յունիսորդ թիրաժը պիտի կատարուի 1323 սեպտ. 1ին Հանրօգուտ Տնտեսութեանց պաշտօնատան մէջ։

Տոմսակներուն գիւը	Պարգեւ տահող տոմսակներուն գիւը
175 000	35 000

Առաջին պարգեւ	Երկրորդ պարգեւ	Երրորդ պարգեւ	Զորրորդ պարգեւ
300,000	100,000	50,000	20,000

ՊԱՐԳԵՒՆԵՐՈՒՆ ԹԻՒՆ ՈՒ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Պարգեւ		Հաս			
300,000	ղրշ.	1			
100,000	»	1			
50,000	»	1			
20,000	»	1			
60,000	»	6	իւրաքանչիւրը	10,000ական	ղրշ.
50,000	»	10	»	5,000 »	»
40,000	»	20	»	2,000 »	»
60,000	»	60	»	1,000 »	»
200,000	»	400	»	500 »	»
240,000	»	3000	»	80 »	»
630,000	»	31,500	»	20 »	»
1,750,000	»	35,000			

Թիրաժի գործողութիւնը կը կատարուի ի ներկայութեան Երկրագործական Պանքային Վարչական Խորհուրդի մարմնոյն, հաշուապային, Նէմտական Նախարարութեան հաշուակալութեան Ատեանին և Օսմ. Կայս. Պանքային կողմէ կարգուած ներկայացուցիչներուն։ Ելած պարգեւները առանց ոեւէ զեղչի կը վճարուին ամբողջապէս, մէջտեղէն քան զրուշ հաշուելով։ Թիրաժի միջոցին ամէն օր քաշուած թիւերը լրագիրներու մէջ կը հրատարակուին յաջորդ օրը։

Վիճակահանութեան տոմսերը կը ծախուին Երկրագործական Պանքային կեդրոնատեղին, Պոլսոյ կողմը վիճակահանութեան մասնաճիւղին, իսկ գաւառները Երկրագործական Պանքայի և Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղերուն մէջ։ Ամբողջական քսանչիսնդ տոմսակ գնողին հարիւրին վեց զրուշ զեղչ կ'ընուլայ։ Թիրաժէն մէկ օր առաջ եւ դարձուած տոմսերը կ'ընդունուին և անոնց արժէքը կը վճարուի։

Ամբողջ տոմսին արժէքը մէկ մեճիտիէ
Կէս տոմսին արժէքը կէս մեճիտիէ
Քառորդ տոմսին արժէքը հինգ դրուշ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԶ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի Կայս. Իրատէով թողեալ Հասոյթք

ԻԵ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ — Mars 1907

ՏՈՒՐՔԵՐ	Խառն հասոյթներ		Տարեշրջանի նախորդ ամիս երուխառն հասոյթները		Գումար 1907 մարտ 31 ապրիլ 13		Գումար 1906 մարտ 31 ապրիլ 13		Տարբերութիւն 1906ի հետ բաղդատմամբ	
	Օ.	Ա.	Օ.	Ա.	Օ.	Ա.	Օ.	Ա.	Օ.	Ա.
Վեց Տուրքեր — Դեխաստ (յետամնացներէ Գանձում)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Աղ	65399	98	—	—	6 399	98	54594	92	+ 10805	06
Դրոշմաթուղթ	31057	35	—	—	31057	35	33047	33	— 1990	03
Ոգելից ըմպելիք	20634	87	—	—	20634	87	22723	85	— 2088	98
Ձկնարան	2832	75	—	—	2832	75	3390	55	— 557	80
Մետաքս	1498	74	—	—	1498	74	129	35	+ 369	39
Հասոյթք Բէժիէն	187500	—	—	—	187500	—	—	—	—	—
Դեխաստ (մենաշնորհ) Բէժիի շահուց մասնակցութիւն.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Հարկ Գուլարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն մինչեւ 100,000 ոսկի	31684	60	—	—	31684	60	27531	20	+ 4153	40
Ծաւելուած կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ զոյացալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Զանազան հասոյթներ — Արեւ.Ռումելիի տրկն.հարէն	12668	86	—	—	12668	86	12628	86	—	—
Թէսալիի տուրք. Մաքսատունէն փինկզը. վճրվն.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Սերպիոյ,Գարատաղի,Ռումկարիոյ եւ Ցուխաստանի բաժին իկած պարտք	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Զանազան հասոյթներ	1538	92	—	—	1538	92	1021	82	+ 517	10
Գաւառներու մէջ դրամներու վասն ռումէն զոյացած շահ	594	97	—	—	594	97	555	13	+ 39	84
	355211	04	—	—	355211	04	34 963	06	+ 11247	98
Գանձուն հետ եղած հաշիւ	126	27	—	—	126	27	—	—	+ 1 6	27
Համագումար	355337	31	—	—	355337	31	34 963	06	+ 11374	25

Կեղր. Վարչական ծախքեր	8119	30	6745	71
Գաւառ. Վարչական ծախքերը	36998	08	34392	76
Բէժիի ծխախոտին մասնակցութեան բաժինը	12500	—	11500	—
Գանձուն հետ եղած հաշուէն մնացորդ	—	—	1215	82
Գումար	57599	38	54454	29
4% Բրիորիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերուն վրայ վճարուած գումարներ	—	—	—	—
Փոխոխեալ պարտքի տոկոսներ վճարելու յատկացուած գումար Եւրոպայի ու Կ. Պոլսոյ մէջ	—	—	—	—
Փոխոխեալ պարտքի փոխառութեան եւ Բուլմէլիի Երկաթուղիի պարտաթուղթերուն ամորթիսրմանի համար վճարուած գումարներ	17040	64	18339	63
Սնտուկ	280697	29	271169	14
Գումար	355337	31	343963	06

Ի Դիմաց Վարչական Խորհուրդին

Նախագահ Ա. ՊԼՕՒ

Վարչական Խորհրդոյ անդամ ԹԷՍԹԱ

Կ. Պոլիս, 26/8 օգոստոս 1907

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՈՐԹՕՆԸ (163)

ԹՕՔԼ ՄԱՔՍ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՒ Մը ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԾԵՐՈՒԿ ԱՌԻՒԾԸ

Ժ.

ՍՊԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ԱՌԱՋ

Միպուլօ չատ կը համակրէր այդ սիրուն կենդանիներուն և հաճոյք կը զգար զանոնք յանկարծակի բերելէն, վրանին հիանալու համար առանց տեսնուելու, մինչ անտառին մէկ թաւուտ տեղը կը հանգչէին։

Կէս ժամ տեւեց այդ բանը և ի վերջոյ Հանրիօ կրնացաւ ճամբուն երկայնքը գտնուած հետքերը։ Յետոյ Մաք-ա-լ'Օի ճամբան բռնեց Հանրիօ։

Բայց փոսի մը քով նշմարեց որ հողը քրքրուած էր, հակառակ տիրող սառնամանիքին։

Ապահովաբար այդ տեղէն կինճեր անցած ըլլալու էին գիշերը. ոչ այնքան հեռու՝ Քօմպ-օ-Ֆամի թաւուտ ու փշալից մասերուն մէջ ապաստանած ըլլալ կը թուէին։

Սիպուլօյի համար մեծ հաճոյք մըն էր այդ կենդանիները հետապնդել և քարեր նետելով կամ գաւազաններու հարուածներով բռնադատել զանոնք որ հեռանան իրենց որջերէն։

Ու սկսաւ փնտռտուքներ կատարել թաւուտին մէջ։

Կէս ժամ տեւեց այդ բանը։ Կորած ոստերու և ճիւղերու աղմուկ մը լսելով հասնցաւ թէ երկչոտ կինճեր էին ատոնք և թէ փոքր ըլլալնուն համար չէին ուզեր դիմադրել, որով անտառին մէջէն խոյս կուտային։

Սիպուլօ կանգ առաւ, քիթը դէպ ի վեր՝ երկինք յառած, որուն անկիւնները միայն կը տեսնուէին եղեւիններու հոծ գագաթներու մէջէն։

Ամպերը, հեղուհեղ ստուարացած, փոթորկալից երկնքի մը մռայլ գոյնն առած էին։

Հովի յորձանք մը, իբր միակ ազդանշան, կը շարժէր ծառերը և սարսուռ կը պատճառէր անտառին, նոյն իսկ իր ամենէն խոր անկիւններուն մէջ։

Միւնոյն ատեն ճերմակ թիթեռնիկներ, նախ ցանցառ, յետոյ աւելի հոծ, սկսան տեղալ. ձիւն կուգար։

—Օ՜հ, ձեան փոթորիկ մը պիտի պայթի հիմա...

Հանրիօ հաշուեց որ մէկ ժամէ աւելի չէր քալած, և սակայն մութը կոխած էր չորս դին։ Ուստի ճամապարհեց, առանց ուրիշ բանով զբաղելու։

Ցանկացած միտքն ինկաւ Լիզօնի տուած հրամանը.

—Տեղէդ չպիտի շարժիս... ու իմ տեղս պիտի հսկես Պ. ու Բրուա-Վիթրէի վրայ...

Ու սկսաւ վազել, երկար սրունգները բացած, մրմնջելով.

—Ատուա՜ծ իմ, թերացայ պարտքիս մէջ... Լիզօն պիտի յանդիմանէ զիս... Երանի՜ թէ բան մը պատահած չըլլայ...

Անտառը այնքան ընտանի դարձած էր Հանրիոյի որ անիկա կրնար թաւուտներուն մէջ և ամէնէն թաքուն տեղերը յառաջանալ, առանց մոլորելու վարկեան մը։ Ուստի վարանում չունեցաւ։ Բայց անտառին եղերքը հասած ատեն վախեր ծնան իր մէջ... Ցրեց զանոնք, բայց վերստին երեւան եկան եւ բոլորովին պաշարեցին զինքը... հազարումէկ բան կ'անցնէր մտքէն... Անպատճառ գէշութիւն մը պատահած ըլլալու էր... Կոմսը կը քնանար քիչ մը առաջ... բայց կրնար արթնցած ըլլալ ու հեծեծել, տեսնելով որ մինակ կը գտնուի... Այդպէս մարդ կը կանչէր ան... և կոչէն անպատասխան մնալէն կրնար վախցած ըլլալ... ո՞վ գիտէ թերեւս փորձած ալ էր թիկնաթոռէն ելլել... թերեւս գետին ինկած էր... Եւ որովհետեւ վառարանին մօտ կը գտնուէր, կրակին վրայ ալ կրնար ինկած ըլլալ... Մաք-ա-լ'Օի տունը կը ղրկեցեալ դիրք մը ուներ... ոչ ոք պիտի լսէր խեղճ մարդուն ձայնը և տառապագին մռնչիւնները... Այդ ամէնուն պատճառը Հանրիօ եղած պիտի ըլլար...

Վայրի գազանի մը պէս սկսաւ վազել անտառին մէջէն։

Անտառին եղերքը հասած, դաշտագեհինը կը մտնէր, հեռուէն նշմարելով Մաք-ա-լ'Օն. այս վերջինը տակաւին կը տեսնուէր հեղհեղուկ ստուարացած ձեան փաթիլներուն մէջէն, թէեւ չորս կողմը ճերմկած ու վաթկայով ծածկուած ըլլար գոգեռ...

Հանրիօ չունչ առաւ։

—Նախ հրդեհ ծագած չէ, ըսաւ մտովի։

Վայրկեան մը յետոյ առն հասաւ ու ապշահար կանգ առաւ դրան առջեւ...

Դուռը կռնակի վրայ բացուած էր... անդամալոյծին թիկնաթոռը պարապ էր... մուշտակները, որով ծածկուած էին հիւանդին սրունգները, գետնին վրայ փռուած...

Անկողինն ալ պարապ էր...

Կոմսը, որ չէր կրնար տեղէն շարժիլ, և ոչ իսկ քաշքրտուիլ, քալ մը առնել, ինքնիրեն դուրս ելած էր... բայց ո՞ւր երթալու համար...

Այսպէս կը խորհէր Հանրիօ։

— Անկարելի բան է, մրմնջեց Սիպուլօ... կենդանի դիակ մըն էր ան...

Այժէն կողմ փնտռտեցուանունը տուաւ։ Զգացած սոսկումէն և յուզումէն մարած էր ձայնը։

Բայց ակներեւ իրողութիւնը մէջտեղն էր...

Կոմսը անհետացած էր...

Այն ատեն, առանց գիտնալու թէ ո՞ւր կ'երթայ, Հանրիօ խենթի մը պէս տունէն դուրս նետուեցաւ և սկսաւ վազել, ծերունին փնտռտելու համար դաշտին մէջ, որ արդէն իսկ ճերմակ անհուն պատանքի մը տակ ծածկուած էր։

Յ.Ս.

ԶԱՒԿՈՂՆԵՐԷՆ ՊԱՏԺԻՒԱՆ

Ուրբաթէն շաբաթ լուսնալու գիշերը Նաթալիի քունը չէր տարած բնաւ։ Նոյն իսկ մտքէն չէր անցած պահիլ։ Տենդոտ վիճակը արթուն կը պահէր զինքը։ Իր յուսահատութիւնը ստուգիւ խելայեղ դարձուցած էր զինքը։

Ռուսեօմնթէն վատուած էր։ Եւ որո՞ւ կողմէ։ Միշէլի՞ ու Լօրանի կողմէ... Ժէրմէն պարտութեան մատնած էր զինքը... Ի զուր ջանաց իր կացութեան դարման մը գտնել։ Միշտ նոյն կէտին կը յանգէր անփոփոխ կերպով։ Ակամայ պիտի հեռանար Ռուսեօմնթէն, ուր կը տիրապետէր... Երկար ատեն ի վեր վարժուած էր անվիճելի տիրապետութեամբ մը իշխելու դղեակին մէջ...

Գիշերուան ամենափոքր չչուկները կը ղղագրգռէին զինքը, անձկալից կացութեան մը մէջ գտնուելուն համար։ Ամէն վայրկեան կ'երեւակայէր թէ զաւակները իր յարկաբաժին չուրջը կը թափառէին երկչոտութեամբ, ուզելով ներսում խնդրել և վախնալով որ մօրերնուն հանդիպումը կը վրդովին։

Այն ատենն միաքը գրգռուած էր որ անգամ մը դրան ականջ դրաւ, ուրախութեամբ լցուած ու մ